

איך נראה סרטן ריאות? תערוכת הגופות מגיעה לתל אביב
בתערוכה המצליחה מוצגות גופות אדם ששומרו בשיטה ייחודית. באגף המחלות
תזרקו את הסיגריות ובחלל מיוחד יוצגו עוברים בכל שלבי ההריון. בזק"א זועמים:

"בזיון המת"

לירון שמם | mako | פורסם 19/05/12 23:06

אתם חושבים שאתם יודעים משהו על הגוף שלכם – ביקור בתערוכת "הגוף", שתפתח כאן
בשבוע הבא, תגרום לכם לחשוב שוב. ולא רק על האיברים הפנימיים שלכם, אלא גם על
הנזקים שאנחנו גורמים להם במהלך החיים.

תערוכת גופות. זה אולי נשמע לכם מוכר, אבל "הגוף", bodies, היא לא אותה תערוכה
שהוצגה בחיפה לפני שנתיים. "יש כיום שלוש תערוכות שונות שמסתובבות בעולם", מסביר
שוקי גור, מנכ"ל גלים הפקות המביאה את התערוכה לישראל, "כולן מציגות את גוף האדם,
אבל מתמקדות בדברים אחרים. מדובר בוריאציות שונות שנותנת הצצה לגוף
האנושי. 'עולמות הגוף' שהוצגה בעבר בישראל היא יותר ויזואלית, שם הגופות הועמדו למשל
באמצע משחק פוקר. 'הגוף' לעומתה מתמקדת בצד המדעי. הפעם מדובר בתערוכה שהדגש
בה הוא על המבנה האנטומי של הגוף, כולל הסברים מדעיים. הידע הנרכש הוא הרבה יותר
גדול".

התערוכה הוצגה לראשונה בשנת 2010 ומאז מסתובבת ברחבי העולם וזוכה להצלחה אדירה.
מה שמייחד את bodies יותר מהכל הוא אגף מצמרר המוקדש לנזקי הגוף, בין אם נגרמו
ממחלות ובין אם מבחירות שגויות שלנו – כמו עישון. "אפשר לראות תוצאות אמיתיות של נזקי
שתית אלכוהול, אכילת יתר, מחלות לב, מחלות מעיים, תוספתן שהתפוצץ, סרטן ריאות,
גידולים במוח, נזקי שבץ ועוד. לא במקרה אנחנו מקבלים המון פניות מגופים שונים ומסגרות
טיפוליות שרוצות להביא קבוצות של נרקומנים או אלכוהוליסטים, כי התערוכה הזאת פשוט
גורמת לך להבין מה אתה עושה לגוף שלך. זו המניעה הטובה ביותר. יש לזה אפקט דרמטי".
ליד המיצג של סרטן הריאות ניצב מיכל פרספקט שקוף, לתוכו מוזמנים המבקרים להשליך את
חפיסת הסיגריות שלו. "גם אני זרקתי את שלי", אומר גור.

אבל הדבר המדהים מכל בתערוכת "הגוף" הוא חלל מיוחד המוקדש לחודשי ההריון. זהו חלל
מופרד משאר חדרי התערוכה ובכניסה אליו מופיע שלט המתריע את המבקרים מפני המיצגים
הממתנים לו בפנים: עוברים. "אפשר לראות את התפתחת העובר האנושי מגיל 4 שבועות
ועד גיל שמונה חודשים", מסביר מפיק התערוכה. החלל כולל תשעה עוברים בסך הכל,
והביקור פה מספק הצצה ייחודית לכל שלבי התפתחות האדם כפי שלא נראו מעולם.

הטכניקה בכל התערוכות זהה ונקראת פלסטיזציה. פיתח אותה המומחה הגרמני לאנטומיה גונתר פון האגנס ב-1977. "האגנס הצליח לעשות את מה שהפרעונים ניסו ללא הצלחה – וזה לחנוט גופה ולשמר אותה לנצח", אומר גור. בשלב הראשון מונעים את תהליך הריקבון על ידי הזרקת פורמלין לגוף, דרך העורקים, לצורך חיסול הבקטריות. בשלב השני מתרחש תהליך של הוצאת הנוזלים ורקמות השומן. השלב האחרון הוא מיצוב הגוף בפוזציה הרצויה. התהליך כולו אורך כשנה.

אבל מה שמעורר התלהבות, מעורר גם מחלקות. כמו ב-2010 אז הוצגה "עולמות הגוף" בישראל, גם הפעם ישנם גורמים המתנגדים. "זה ביזיון כבוד המת, זה מזעזע וזה מצמרר", אומר מיכאל גוטווין, רכז המחלקה המשפטית של זק"א. "כל אדם שמת, צריך להתייחס אליו במלוא הכבוד ולהביא אותו לקבורה ראויה. אנחנו מצפים שלא יזלזלו במתים באשר הם מתים בלי קשר לדתם. בתערוכה הזאת מתעללים במתים בצורה שעושה חלחלה. 90 אחוז מאוכלוסיית העולם נותנת כבוד למתים. להעמיד גופות בתערוכה. זה מזעזע, וזה אפילו לא לשם רפואה".

למרות הביקורות, מצפים המפיקים של תערוכת "הגוף", שתוצג במתחם התחנה בתל אביב, לכמות גדולה של מבקרים. "יש מסביב קצת רעש, אבל אנחנו לא מרגישים את זה בשטח ובטח שלא בקופות", אומר גור, "התערוכה עושה שימוש בגופות מקוריות של אנשים שעברו תהליך שימור, וכך הפכו למיצג מוזיאוני המאפשר לנו להציץ לתוך המכונה הנפלאה הנקראת אדם. כולם תרמו את הגופות מרצון. יש אתרים בעולם המרכזים רשימות של אלפי בני אדם שביקשו לתרום את גופם לתערוכות כאלה, ביניהם גם ישראלים". בהפקה העולמית של התערוכה כבר רגילים לביקורת שהיא בוודאי לא המצאה ישראלית והתגובה מנוסחת בהתאם: "אנחנו לא לוקחים שום עמדה, התערוכה פתוחה לכולם ואנחנו מאמינים בזכותו של כל אדם להחליט אם לבוא לבקר בתערוכה או לא."

